

Llum, color i música a la Vall Umbrosa. Jeroni Abric i Safont i el retaule, el sagrari llevadís, els orgues bessons i les “consuetes” de Sant Pere de Galligants entre setges i aiguats

Montserrat Moli Frigola

Real Academia de la Historia. Università degli Studi di Roma “Tor Vergata”. italiabella@gmx.es

Resum

És la petita història de Sant Pere de Galligants en la segona meitat del segle disset de la mà del benedictí i onzè fill d'una gran nissaga de professionals del dret com són els Abric, que per consolidar l'embranchada de les noves classes emergents embelleix el cenobi de la Vall Umbrosa dels avantpassats, abandonat per la noblesa, amb campanes, retaules, i un sagrari llevadís, i el dota de “consuetes” per crear vida al barri de Sant Pere, castigat per setges i aiguats. Lloga els músics i els artistes que viuen entorn de Sant Pere per aconseguir una perfecta escenografia per a la celebració de setanta-nou festes. Atorga una importància cabdal a la música, per millorar la qual encarrega el projecte de dos orgues bessons al trinitari Bartomeu Triay i convida durant les festivitats importants notables músics “d'arpa i espineta”, i la capella de música de la Catedral en trobar-se en sintonia amb el mestre de capella de la Seu, Francesc Soler.

Paraules clau: Jeroni Abric i Safont/ Sant Pere de Galligants/ Música i ornamentació.

Abstract

Light, color and music in the Umbrossa Valley. Jeroni Abric Safont and the altarpiece, the oscillatory tabernacle, the twin organs and the “consuetes” (see definition in text) of Saint Peter of Galligants amidst floods and sieges

This is the brief history of Saint Peter of Galligants during the second half of the seventeenth century, told by the Benedictine eleventh son of the Abric family, renowned law professionals. With the purpose of consolidating the surge of the new emerging classes, this family embellished their ancestral monastery in the Umbrossa Valley, which had been neglected by the nobility of the time, with bells, an altarpiece and an oscillatory tabernacle, as well as adding what are known as “consuetes” (series of books that collected the different liturgic practices and ceremonies of a parish). All this took place to revive the neighbourhood of Saint Peter, which had been severely damaged by floods and heavy sieges. Local musicians and artists were hired to achieve a perfect backdrop for the celebration of sixty-nine festivities. Prime importance was given to music by ordering twin organs from the trinitarian Bartomeu Triay and inviting harp and spinet virtuosos to the festivities, as well as the cathedral's musical chapel working in harmony with Francesc Soler, the master of the episcopal see.

Key words: Jeroni Abric i Safont / Saint Peter of Galligants / Music and ornamentation.

«Assaborint l'hora tranquil·la, he reposat en el coster, cada encontrada té sa vida i cada vila son cloquer. Totes les tintes llunyadanes, fan en la serra una blavor, totes les veus de les campanes parroquials, una melòdica reunió»

Xavier Montsalvatge Iglesias

A Gabriel Roura, ciutadà de la Vall Umbrosa

Proemi. Jeroni Abric i Safont (Girona, 1627- Serrateix, 1687)

Jeroni Abric i Safont és l'onzè i darrer fill del doctor en dret, Joan Miquel Abric i de Cahors (Girona, 1597-1627), ciutadà honrat i batlle de la Universitat de Girona, i de Maria Safont Cella de Besalú. Nét del ciutadà honrat Miquel Abric i la comtesina Caterina de Cahors (¿- Camós, 1629).¹

Fig. 1. Segell de Jeroni Abric (1666) (F. de Sagarra, *Sigillografia catalana*, Número 4751).

Els Abric són una nissaga de professionals del dret emparentats amb els Matxades, els Valencas, els Tarroja, els Pasqual i els Savarrés. Són els creadors d'una "creme" dins la societat gironina que s'oposa a l'entrada dels nobles en el govern de la ciutat, malgrat això n'imiten llur vida. Estudien acuradament humanitats i dret i es perfeccionen en totes aquestes arts, un fet que és pot comprovar en els testaments i inventaris. Inclús les branques menors d'escultors i fusters tenen una col·lecció de quadres, al taller de la plaça de Sant Pere de Galligants, on Jeroni juga amb els cosins Joan i Helena amb els cavalls de fusta que fan els mestres Gendre i Abric, escoltant la suau música dels instrumentistes del barri.

Jeroni Abric neix el 6 de març de 1627 en el cor de Girona, concretament en el casal Abric, a redós entre el palau dels Vallgornera i el convent de Sant Josep. És batejat a la Catedral pel beneficiat Bernardí Bou i apadrinat pel donzell Lluís Sarroca de Palau Sacosta i Caterina, la promesa del cosí Francesc Cella de Senespleda.² La mort de l'àvia d'una caiguda de cavall i les prematures morts del pare i l'hereu Benet fan que el casal emmudeixi, ja que els germans Josep i Joan són beneficiats de Sant Feliu i de la Catedral, mentre que la germana Francesca i la neboda Gertrudis són monges a l'Encarnació de Barcelona i el nebot, Narcís, és monjo cistercenc a Santes Creus.

De jove estudia dret, art i música després d'ingressar, l'any 1642, a Sant Esteve de Banyoles, on la comunitat és regida pel cosí i cambrer fra Macià Cella, hereu dels Savarrés i favorable com els Sarriera a la corona. Més tard es doctora en sagrada teologia a Roma.³

Jeroni Abric substitueix com almoïner fra Joan Sella i l'any 1654-55, gràcies a unes Lletres Papals, permuta amb Francesc Fulcarà el benefici de Banyoles per la pabordia i cambreria de Sant Pere de Galligants, on arriba amb els seus servents: Damià Domènec d'Arles i Lluís Amat d'Onil. Esdevé rector del col·legi de Sant Benet de Lleida, governador dels priorats de Santa Maria de Cervià i Sant Pere de Falgars, confessor extraordinari de les benètes de Sant Daniel, consultor en la presentació d'abats i visitador general. Fa concòrdies amb les abadies de Barcelona i de Montserrat i aviat es converteix en una persona imprescindible, que saneja l'economia del convent venent les cases del Pont Major, les terres de Cervià i cobrant els censals dels priorats de Sant Miquel de Cruïlles i Sant Miquel de Fluvià.⁴ En comprovar-ne els dots, l'abat Josep Castelló el nomena prior (1666) i vicari general (1668) i el seu germà, Josep, el fa hereu universal a l'atorgar testament davant el seu mentor, Joan de Rocabertí de Pau.⁵

La biblioteca (1679)

Quan l'any 1686 és nomenat abat de Santa Maria de Serrateix, momés s'emporta algun volum de la biblioteca familiar i llega la resta al monestir de Sant Pere de Galligants, on pensa tornar aviat. En el llindar de la biblioteca capitular encara presideix el seu escut de prior (fig. 1 i 2), «timbrat d'un casc i dividit en quatre quaters: primer una creu en un pedestal, segon una pica o font, tercer una estrella i un ca assegut, quart una àguila bicèfala amb les ales esteses [que] sosté un escudet a senyal de vuit besants i no porta llegenda». El fa envoltar, senzilla i artísticament, amb la data i la bella i culta inscripció de la primera carta de sant Pau «1679. BIBLIOTHECA COENOBITICA. DUM VENIO ATTEnde LECTIONI EXORTATIONI ET DOCTRINAE, PAULI I TIMOTHeum 4», o sigui «Fins que vingui aplica't a la lectura, a l'exhortació, a l'ensenyament», un verdader testament espiritual per als joves monjos als quals aspira dirigir.⁶

Fig. 2. Llinda de la Biblioteca de Sant Pere de Galligants amb l'escut de Jeroni Abric. Fotografia: Jordi S. Carrera.

L'ornament de Sant Pere de Galligants (1664-1677)

Arribat a Sant Pere de Galligants, l'embelleix per tornar-lo a l'antic esplendor: dignifica les cerimònies, la música i l'escenografia fins al mínim detall. El dota amb campanes i dos orgues bessons per contestar musicalment les altres esglésies i l'orna amb retaules, sagraris i “consuetes” per honorar la memòria dels artistes i oferir feina als molts músics que han donat vida i harmonia a Sant Pere de Galligants. Aquests músics es casen, bategen els fills i viuen en les cases poc costoses del costat de la muralla i el Galligants on, finalment, són enterrats. Per això encarrega en primer lloc, la construcció de la campana de Sant Nicolau als courers Josep Ferrer i Joan Serva, que és beneïda el 15 de juny de 1664 per l'abat Joan Boxeda i apadrinada pel notari Narcís Casadevall i Mariàngela Vives, esposa del notari Francesc Vinyolas, amants de la música i exponents de les noves classes socials. La cerimònia conclou amb un concert de campanes mentre en el claustre s'ofereix «un galant refresc, pans de canonge, avellanes i ametlles, dos garrafons de vi blanc i altre de claret molt bo».⁷

Amb el patrimoni propi restaura la capella de Sant Benet, que Joan de Cruïlles de Sarriera havia abandonat per la del Roser de Sant Domènec, on Josep Tramulles havia bastit un retaule. El nostre prior paga un retaule de Sant Benet (1676) a l'escultor manresà Francesc Generes (Manresa, ?-Girona, 1680) que en traça l'arquitectura però delega les imatges en Josep Boris, un escultor de la plaça de Sant Pere de Galligants.⁸ El retaule, un retrat espiritual de la família Abric, està compostat per unes grades, dossers, costers i peanyes entre columnes salomòniques, pasteres i ovats decorats amb nou imatges, els patrons de la família. Al centre sant Benet, fundador de l'orde i patró de l'hereu, entre santa Francesca Romana i sant Josep, santa Caterina de Sena i sant Miquel, patrons dels germans i dels avis. Al segon cos, sant Joan i la Mare de Déu, entre sant Narcís i santa Gertrudis patrons dels pares, els germans i els nebots. Per completar l'ornamentació de les capelles, convenç el cosí, el notari Narcís Martorell, perquè faci fer un retaule idèntic a l'anterior a la capella dels abats Anton i Gil amb les imatges dels patrons dels Martorell-Savarrés.

Pel daurat escull el pintor Josep Devoros⁹ però abans li cal comprovar-ne la vàlua. Jeroni Abric mana que per la festivitat de sant Josep (1677) exposi, «les nou imatges de sants i santes [acolorides] d'or fi i colors», que resulten excel·lents un cop muntades. Les imatges s'enfangaren amb l'aiguat de 1678 i es van haver de restaurar.¹⁰

El sagrari llevadís que fa projectar nou, a imitació dels monuments que la seva família pagava a la Catedral, el Mercadal, els convents i les masies familiars, permet acabar de reconstruir el retaule de Sant Benet. Realitzen el sagrari els artistes abans esmentats i l'il·lumina la claror de quaranta-quatre ciris situats des de les grades de l'altar fins als costers, les peanyes i les reixes. Mana així mateix posar «lo palit de espolín i lama (...) sis blandons de plata i una creu de cristall guarnit de plata [entre] 23 caigudas de tafetans [en] lo presbiteri, l' altar Major i [la] capella de sant Benet» que mima amb tota cura.¹¹

Els orgues bessons (1682-1683)

Jeroni Abric admira el *savoir faire* del canonge de la Catedral Josep Çanou el qual per recuperar la bellesa de la música fa adobar les manxes i els bordons dels orgues de la Seu, trinxats a causa dels setges, als mestres Jaume Garau i Joan Ardevol alhora que fa projectar un orgue portàtil per usar en les processons i deixar a altres esglésies com la de Sant Pere de Galligants.¹²

Jeroni Abric decideix imitar-lo. A més vol retre homenatge al bisbe Joan de Margarit que estimava els orgues bessons construïts l'any 1535 que ara per ara estaven espatllats. Per això fa projectar al trinitari Bartomeu Triay (Mallorca, ? - Olesa de Montserrat, 1711), orguener de la basílica de la Santa Creu de Barcelona, dos orgues bessons (1682) sobre el cor de dalt de les capelles dels sants Benet, Anton i Gil. L'escull perquè havia obrat l'orgue major de Montserrat de gran qualitat.¹³ Triay no sap dir que no i té contractats des de 1681 orgues arreu de la província gràcies a l'obrador dirigit per l'orguener Josep Boscà i el torner Antoni Campllonc, situat al costat del monestir de Sant Pere de Galligants.¹⁴

El nostre prior, per un preu fet de 660 lliures, mana projectar dos orgues bessons per Sant Pere idèntics en nombre de flautes i proporció al que hi ha a la capella dels claustrers de la Catedral, obrat pels franciscans Antoni Llorens i Josep Oliu (1628-1630) i acabat de restaurar per Triay i Boscà. El preu estipulat és de 120 dobles d'or, que es pagarien de la següent manera: 20 en firmar el contracte, 50

quan soni, 40 dos mesos després d'haver-lo acabat i les últimes 10 el dia del refinat. Triay es farà càrrec de les despeses dels metalls, les manxes, el ferro, els registres i l'argent. Té tanta feina, que es desentén de les caixes, motiu pel qual Jeroni Abric es compromet a fer-les decorar i col·locar. És molt probable que restaurés les caixes dels vells orgues malmesos i que Josep Devorós s'encarregués del daurat a imitació dels que hi ha a la Catalunya nord i que Triay i Boscà han vist obrar. Firmen com a testimonis del contracte els joves fusters Jeroni Portell i Salvador Masó, actius als tallers de la plaça de Sant Pere de Galligants, on treballen gran nombre d'artistes. Jeroni Abric fa fer les caixes i «la guarnició de l'orgue: 2 domassos de 23 caigudes de tafetà carmesí i groc amb sa sanefa de tafetà carmesí amb flocadura dorada» i encarrega a l'albadiner Josep Casamor les manxes de l'orgue, fetes amb pells proporcionades pel pagés de Celrà Jaume Lliura Galter, a canvi de la venda en exclusiva de la «neu empoada a Sant Gregori i a la Santa Creu d'Osor» de la seva família.¹⁵

Els orgues bessons han d'estar en solfa el 29 de juny de 1683, festa de sant Pere, i afinats un any més tard. La feina s'acaba abans del termini establert i en fan les proves els organistes de Sant Feliu, actius al monestir.

Les “consuetes” de Sant Pere de Galligants (1684-86)

Els nous orgues sonen harmoniosament l'any 1684 quan els francesos ataquen la ciutat, enrunant el barri i deixant gran nombre de morts entre els quals hi ha el pintor Narcís Rius Giralt i els vitrallers de Monistrol de Montserrat Joan Guilleumas i Josep Terrida, veïns del monestir benedictí de Giroana. L'abat de Sant Pere de Galligants, Jaume de Magarola, per donar gràcies quan la ciutat «fuit liberata ab oppressione gallorum quibus de presenti oppressa reperitur illam ad ruhinam impie devastata»,¹⁶ aprofita la deixa dels Soler i redacta una “consueta” en llatí per celebrar trenta-tres festivitats.

Jeroni Abric, sentint-se ciutadà de la Vall Umbrosa deixa la seva empremta en el monestir de Sant Pere de Galligants redactant una Instrucció per a l'administració de la capella de Sant Benet (1684). La “consueta” és barroca, personal i passional, i mana celebrar setanta-nou festivitats, quaranta-nou més que Magarola i el doble de les commemorades actualment a Montserrat. Bon arbitrista i pràctic com és, dota la instrucció amb censals i el lloguer del casal familiar perquè pugui fer-se efectiva.¹⁷

L'exquisida “consueta” estableix fins el mínim detall com han de ser les celebracions de la capella de Sant Benet i les del monestir, dignificades gràcies al patrimoni dels Abric. Ho especifica tot, fins on s'han de col·locar els blandons, els canelobres, els domassos, les “caigudes de tafetans”, els colors i el pes dels ciris, i deixa diners perquè una llàntia cremi sempre que l'església estigui oberta davant la capella de Sant Benet.

La “consueta” privilegia celebrar vint-i-set festivitats de la vida de Crist,¹⁸ tretze de Nadal, dues de l'Orde i sis de la vida de la Verge.¹⁹ Promou així mateix les festivitats de la Dedicació de l'església de Sant Pere de Galligants, quatre festes pels Difunts de l'Orde i una pels del propi monestir. S'han de celebrar també trenta-quatre festivitats entre les quals hi ha els sants de l'Orde, els patrons de la ciutat, de la parròquia i de les confraries, especialment de santes i blanquers potentíssims al barri²⁰ i les de cinc santes de què Jeroni Abric és devotíssim.²¹

Com un gran cerimonier, Jeroni Abric indica que durant les festes solemnes de sant Pere i sant Benet s'ha de traçar dins l'església un camí de llum posant sis ciris en blandons d'argent, dotze en

les pasteres i ovats i trenta-dos en les grades, costers, taula de l'altar i peanyes. Un escenari idèntic presidirà l'Epifania, les dues Pasqües, l'Ascensió, el Corpus Christi, l'Assumpta, Tots Sants, les festes de Nadal i les de l'Orde.

Per les festes semisolemnes com la del Trànsit de sant Benet mana en canvi posar quatre ciris en les grades i dos al costat de la imatge entre les columnes salomòniques. Es permet la llicència de repetir-ho el dia dels patrons de la seva família i per sant Jeroni, en el qual s'il·luminarà la imatge del sant sobre la porta de la sagristia.

El nostre prior sintonitza i estima la música del mestre de capella de la Catedral, Francesc Soler, crescut a l'ombra de Montserrat, que habitava en «la casa al peu de l'escala ferrada que puja a la capella de Nostra Senyora dels Claustres de la Catedral».²² Jeroni Abric convida els dos cors de la reestructurada capella de música de la Catedral a la festa de sant Benet per interpretar l'"Invitatori", un salm i una nadala durant els nocturns i el "Te Deum Laudamus", el "Benedictus" a laudes, els Himnes a matines i laudes i el Respons durant els diürns.

La capella de música tornarà per sant Pere. En aquesta ocasió les campanes de sant Pere i sant Nicolau s'uniran a la festa fent un concert abans de l'exposició del Santíssim entre quaranta-quatre ciris. La capella de música contestarà durant les completes a les campanes, interpretant un salm i el Magnificat amb orgue i "villancicos durant la siesta".

Les campanes majors tornaran a oferir concerts les diades de Tots Sants i Difunts de l'Orde i, en el transcurs d'aquestes cerimònies, el túmul cedit per la Catedral estarà situat en l'altar major, envoltat per sis ciris, setze canelobres alts i gran nombre d'atxes en blandons per transformar la capella en un "cappellardente" com els que havia contemplat a Roma.

La capella de música de Francesc Soler agrada tant que el nostre prior decideix ampliar el nombre de músics i convidar a tocar durant les festes solemníssimes una arpa o una espineta, recordant les vetllades familiars de la infantesa, on ell i els seus germans interpretaven i cantaven diversos instruments. Aquests músics protagonitzaran el salm de l'"Invitatori" dels nocturns, el "Benedictus" i el "Dies Irae" del dia de Tots Sants i de Difunts.

A l'afegitó de 1686²³ Jeroni Abric mana, per devoció especial, potenciar la diada de l'Ascensió amb el cant d'una missa amb orgue, l'exposició del Santíssim a l'altar major entre vint-i-quatre ciris i la il·luminació del retaule de Sant Benet amb uns altres sis ciris. Vol també que tots els dissabtes, a completes, es canti la Salve Regina amb orgue a imitació de Montserrat i que durant l'aniversari de la seva mort s'oficiï una missa de difunts amb l'acompanyament dels orgues i la capella de música de la Catedral. Una cerimònia que s'oficiarà idèntica a la dels Difunts de l'Orde i que iniciarà i acabarà sempre amb un concert de campanes a mort.

Epíleg

Jeroni Abric mor l'any 1687 a Santa Maria de Serrateix. Acabava de ser elegit abat de Sant Pau del Camp. Enyora Sant Pere de Galligants, d'on desitjava ser abat: per això s'havia preparat i ornat l'església. Fou enviat a Santa Maria de Serrateix, potser per haver-se atrevit a superar la consuetud de Magarola amb la seva.

NOTES

1. Els Abric són notaris de Girona, Besalú i Hostalric, jutges de Dosquers, canonges, beneficiats i ciutadans honrats. Els Safont són ciutadans honrats, consellers de la Generalitat, eclesiàstics i notaris actius a Besalú, Castelló d'Empúries, Banyoles i Barcelona.
2. Per a la biografia de Jeroni Abric veure: Arxiu Diocesà de Girona (d'ara endavant ADG); Arxiu de Sant Feliu, *Baptismes*, 8 (1600-1648); *Manuals de la Cúria eclesiàstica* (1670-1686); *Lletres Apostòliques* (1650-1655); *Visita Pastoral a Sant Pere de Galligants i Sant Nicolau* (1689), vol. 166, sf.; Arxiu Històric de Girona; Arxiu de Protocols de Girona (d'ara endavant AHG, APG); Pere Rosselló, *Primer Llibre de Comptes* (1649-1671), *Segon Llibre de Comptes* (1672-1677), *Tercer Llibre de Comptes* (1677-1687), *Quart Llibre de Comptes* (1687-1691), *Cinquè Llibre de Comptes* (1691-1696), *Manuals* (1677-1686); Diego Puig, *Manuals* (1676-1677, 1682-1683); *Llibre de Comptes* (1672-1683); *Manuale Diversorum* (1672-1677); *Testaments* (1672-1683).
3. *Ibid.*
4. AHG, APG, Damià Boscà, *Capbreuació de sant Pere de Galligants*, sf.
5. AHG, APG, Pere Rosselló, *Testament de Josep Abric* (1674), a *Testaments* (1649-1708), sf. Deixa a Jeroni la biblioteca, els quadres, els tafejans i la “plata obrada”.
6. F. SAGARRA, *Sigillografia catalana*, 3, Barcelona, 1932, p. 297; *La Bíblia*. Versió dels textos originals i notes pels monjos de Montserrat, Vuitena edició, Barcelona, Pam, 2007; J. M. LLORENS RAMS, *Sant Pere de Galligants. Un monestir al llarg del temps*, Girona, Mac, 2011. Vull agrair el fluid intercanvi tingut amb Josep Maria Llorens.
7. ADG, Arxiu de Sant Nicolau (d'ara endavant ASN), *Baptismes*, 4 (1674-1739), f. 78v; AHG, APG, Francesc Vinyolas, *Llibre de Comptes* (1644-1667), sf. El notari Vinyoles tenia “una archimeta o espineta” i un “archillaut amb un bofetillo”.
8. AHG, APG, *Capitulació entre Josep Boris fuster i Francesc Generes escultor per la construcció del retaule de sant Benet de sant Pere de Galligants* (Girona, 1 d'octubre de 1676); Didac Puig, *Manual* (1676-1677), Sig. 658, sf.; G. DOMÈNECH CASADEVALL, “L'escultor Francesc Generas a Girona”, *Locus Amoenus*, 2 (1996), p. 191-196.
9. AHG, APG, *Capitulació entre Jeroni Abric i Josep Devoros, per daurar el retaule de sant Benet de sant Pere de Galligants* (Girona, 12 de febrer de 1677), Pere Rosselló, *Manual de 1677*, Sig. 506, sf.
10. L'aiguat de 1678 «ocupà la plaça i demés carrers cerca de Sant Feliu menos la placeta de las Capuchinas i carrer del Llop fins lo Portal de Nostra Señora de manera que casi tota la ciutat nova fou ocupada de les aigües de dit riu», ADG, Arxiu de la Catedral, *Òbits* 2 (1607-1706), f. 133 v.
11. AHG, APG, *Instrucció de Jeroni Abric per a l'administració de la capella de sant Benet de sant Pere de Galligants* (Girona, 1 de setembre de 1684), Pere Rosselló, *Manual de 1684*, sf. i Apèndix 2, op. cit., nota 5.
12. F. CIVIL CASTELLVI, *El fet musical a les comarques gironines (1800-1936)*, Girona, La Caixa, 1970; *Id.*, “Compositores y organistas gerundenses en el siglo XVIII”, *Annals de l'Institut d'Estudis Gironins*, vol. XXI, (1972-73), p. 117-169; A. ARAGO; F. BONASTRE, “Capítols per a la construcció d'un orgue a la seu gironina”, *Annals de l'Institut d'Estudis Gironins*, vol. XXV-1, (1979-80), p. 447-459.
13. F. X. ALTÉS AGUILÓ, “A través dels orgues de l'església-basilica de Montserrat”, a DIVERSOS AUTORS, *La llum del so. El nou orgue de Montserrat*, Montserrat, Pam, 2011, p. 17-47. El meu agraïment a Tura Clarà, F. Xavier Altés i Bernabé Dalmau per llegir i comentar les meves consuetes.
14. AHG, APG, *Capitulació per a la construcció dels orgues de sant Pere de Galligants* (Girona, 1 d'octubre de 1682), Pere Rosselló, *Manual de 1682*, sf. i Apèndix 1; *Compte del pare Bartomeu Triay amb el notari Pere Rosselló* (Girona, 1 d'octubre de 1682); Pere Rosselló, *Segon Llibre de Comptes* (1677-83), f. 338r: «Lo Pare Bartomeu Triay religiós trinitari deu per Capitulació feta entre ell i lo senyor doctor fra. Abrich sobre la Fàbrica de l'orgue de sant Pera. No ha pagat»; M. MOLI FRIGOLA, “Bartomeu Triay, Josep Boscà i els orgues de Girona. L'orgue de Cadaqués (1689-1691, 1706-1708)”, *Annals de l'Institut d'Estudis Gironins*, vol. XLVIII (2007), p. 217-285; *Id.*, “Josep Boscà i l'orgue de sant Vicenç de Besalú (1688)”, *Amics de Besalú. X Assemblea d'Estudis del seu comtat*, (2008), p. 309-337; J. LUGAND, *Peintres et doreurs du Roussillon*, Perpinyà, Trabucaire, 2006.
15. AHG, APG, Pere Rosselló, *Manual* (1684), sf.
16. AHG, APG, *Fundació de Jaume de Magarola i Addenda* (Girona, 24 de maig i 28 de juliol de 1684), Pere Rosselló, *Manual de 1684*, sf.
17. *Op. cit.*, nota 12.
18. La Circumcisió, l'Epifania, l'Anunciació, el Dissabte Sant, la Pasqua Florida i la Granada, la Santa Creu, el Diumenge in Albis, l'Ascensió del Senyor, el Corpus Christi i l'Octava del Corpus.
19. La Purificació, l'Anunciació, l'Assumpció, la Visitació, el Naixement i la Concepció.
20. Maur, Maties, Gregori, Benet i el Trànsit del sant, Narcís en dues ocasions, Josep, Francesc de Paula, Jordi, Felip i Jaume, Joan Baptista, Pere, Martí, Llorenç, Bernat, Bartomeu, Agustí, Mateu, Miquel, Jeroni, Plàcid, Simeó i Judes, Andreu, Tomás, Esteve, Joan Evangelista, Silvestre, els Sants Innocents i Tots Sants.
21. Escolàstica, Francesca Romana, Magdalena de Pazzi, Anna i Gertrudis.
22. J. PUJOL COLL, *El barroc musical*, Girona, Diputació i Caixa de Girona, 2005.
23. AHG, APG, *Addenda a la Instrucció de la capella de sant Benet* (Girona, 3 de juliol de 1686), Pere Rosselló, *Manual de 1686*, sf.

Apèndixs 1

Capitulació per a la construcció dels orgues de Sant Pere de Galligants (Girona, 1 d'octubre de 1682).

(v) En nom de Nostre Senyor Déu sie amen.

De i sobre les coses baix escrites per i entre lo molt reverent doctor Jeroni Abric en Sagrada Teologia Doctor, paborde i camarer, prior i vicari general del monestir de Sant Pere de Galligants de la present ciutat de Girona del orde de sant Benet de una part i lo reverent pare fra Barthomeu Triay religiós profés i sacerdot de la religió de la Santíssima Trinitat Calsada, mestre de organs pregehint en estas cosas de expressa llicencia de la reverendíssima, ilustríssima Mercè pare fra Viceinte Domingo Enrique, mestre en philosophia i en Sagrada Teología, Predicador de la Magestat Catòlica, Provincial de dit orde en la Corona d'Aragò com consta de dita llicencia amb lletres patents despedides i de mà de la reverendíssima Mercè, firmades i amb lo sello de dita religió sellades i referendades per lo pare fra Joan Batista Ortés son secretari da Barcelona a vint i dos de novembre mil sis cents vuitanta hù de part altre estada feta i fa capitulació següent:

E primerament és pactat i lo dit reverent pare doctor Barthomeu Triay haja com amb tenor del present se obliga i convé i promet fer i fabricar un orga en la conformitat i modo i forma està fet i fabricat lo orga que es construït en la capella de Nostra Senyora de les Clastres de la Seu de la present ciutat posant a sos gastos los metalls i demás necessari concernent a la música amb les manxes i registres de música. Són exepat la caixa de dit orga que aquexa ha de fer dit doctor don fra Jeronim Abric a sos gastos i de la manera que a ell apareixerà lo qual orga haja de tocar per lo die de sant Pere als vint i nou del mes de juny proxim vinent i aquell haja de posar i assentar a sos gastos en lo lloc assenyalat lo que és al cor de dalt de dita isglésia de Sant Pere de Galligants a la part de la capella de sant Antoni i sant Gisleno.

Item és pactat i lo dit pare fra Barthomeu Triay hage així mateix com amb tenor del present convé i promet fer i fabricar a sos gastos a l'altre part de dit cor a la correspondencia de dit orga la cara de altre orga que corresponga al dit orga posant lo mateix número de flautas i de la mateixa proporció que seran de la casa de dit orga fent dits doctor Jeronim Abric a sos gastos la caixa.

Item és pactat que fet i acabat lo dit orga i la casa de dit orga prega dit senyor doctor Jerònim Abric per mirar i recogonexer dita fabrica per personas expertas si està construït i afinat conforme la música demana i en cas se trobar faltar alguna cosa haja compromet dit pare fra Barthomeu Triay fer i habilitar lo que se trobarà faltar per la perfecció (r) dit orga.

Item és pactat i lo dit pare fra Barthomeu Triay haja compromet i sa obliga recogonexer i refinar lo dit orga al cap del any que serà acabat i entregat a dit reverendíssim fra doctor fra Jerònim Abric.

Item és pactat que lo dit reverent senyor doctor fra Jeroni Abric haja de donar i pagar com amb tenor del present se obliga i convé i promet donar i pagar a dit reverent pare fra Barthomeu Triay per la fàbrica, bestrets i treball de fer i posar lo dit orga i la cara del altre orga cent i vint dobles de or en especie o son just valor que fan en moneda corrent siscentes sexanta lliures en esta forma ço és ara de present vint dobles i lo die que tocarà dit orga sinquanta dobles i quaranta dobles dins dos mesos comptadors del die que serà acabat i rebuda la fàbrica i les restants deu dobles lo die que serà refinat lo dit orga que serà al cap del any i serà acabat i rebut dit orga.

Item és pactat que dit present senyor doctor fra Jerònim Abric haja com obtentor del present conve(ni) i promet tenir fetas las caxes per posar lo dit orga per lo dit die en sant Pere, vint i nou de juny pròxim vinent i en cas que dit señor no tingués apunt les dites caxes per dit die en aqueix cas haja de pagar dit senyor doctor fra Jerònim Abric al dit reverent pare fra Barthomeu Triay les cinquanta dobles com si tocave dit die lo orga perquè en aqueix cas nos perdria per dit pare fra Barthomeu Triay lo no tocar dit orga sinò per dit reverent señor doctor fra Jerònim Abric que no tindria apunt dites caxes i així mateix corren los terminis de les demás pagas de dit die de sant Pere en avant.

E finalment

Et ideo nos dictae partes (...).

Testes Joannes Porcell et Salvator Masonis iuveni lignifabri Gerundae habitatoris. Actum Gerundae die prima octobris MDCLXXXII. AHG, APG, Pere Rosselló, *Manual de 1682*, sf.

Apèndix 2

Instrucció de Jeroni Abric Safont per a l'administració de la capella de sant Benet de sant Pere de Galligants (Girona, 1 de setembre de 1684).

In Nomine Santissima et individua Trinitatis Patri, Fili et Spiritus Sancti ac Beatissimae Virginis Matris Mariae in primo instanti. In esse abique labe conceptae gloriossi(ssi)mi patri sancti Benedicti ac ditoris maxima sancti Hieronimi patroni mei (*).

Fra Hieronimus Abric, Sacrae Teologiae Doctor monachus prepositus et camerarius Regalia Monasteri Sancti Petri de Gallicantus Gerundae ordinis sancti patris Benedicti Claustralium Congregationis Tarraconensi ac pro administratori illustri et reverendissimo domino fra don Jacobo de Magarola in iure Canonico Doctore Dei et Sanctae Sedis Apostolicae gratia abbate eiusdem prior claustralis, vicarius generali nec non regalis Collegii dicti Sancti Patris Benedicti civitatis Ilerdae prior ac rector gratis ad laudem gloriam et honorem omnipotentis Dei ac Dei patre Virginis humilis matris Mariae et patris sancti Benedicti et omnium civilium super nostrorum ac in remissionem peccatorum meo eum et ab remedium animae meae et aliorum quibus simi ab noxiis instituto, erigo et fundo (v) res pias infras ac quandam administrationem capella dicti patris Sancti Benedicti nuncupatam ecclesiae abbatiali et parrochiali dicti regalis monasterii Sancti Petri de Gallicantu Gerundae modo et forma actum oneribus inferius annotatis et dispositis ex qua administratione solvantur sumptus rerum piarum inferius expressarum et per me institutarum.

Primo enim dispono et ordino quod ex dicta administratione constituentur accendantur et ardeant in dicto altari capellae patris Sancti Benedicti cerei ponderis trium unicarum cerae albae diebus mensibus horis et numero respectrve sequentibus videlicet.

EN LO MES DE JANER

Lo primer die que és la festivitad de la Circumscissió a terciad i sexta dos ciris i al ofici conventual quatre ciris.

Lo die de sis del dit mes que és la Epifania a terciad i sexta dos ciris i als oficis sis ciris.

Als quinze die de sant Mauro als oficis i només quatre ciris i vull i dispono que en tots los dies de diumenge i festes de precepte i cadahú dells tant de aquest mes de janer com de tots los demás mesos següents se posen al ofici i cremen dos ciris tant solament.

EN LO MES DE FEBRER.

Als dos die de la Festivitad de la Purificació de Nostra Senyora quatre ciris al ofici.

Als deu die de sancta Escolàstica a terciad i a sexta dos ciris i al ofici quatre ciris.

Als vint i quatre die de sant Maties al ofici dos ciris.

Tots los diumenges i demás festes de precepte al ofici dos ciris com està dit en la precedent mes de janer i se dirà axí mateix en tots los mesos següents.

EN LO MES DE MARÇ.

Als nou die de sancta Francisca al ofici dos ciris i de les vuit hores del matí fins a les onze dos ciris al costat de la santa que és dalt entre les columnes de la part de la epístola del altar.

A dotze die de sant Gregori dos ciris.

Als divuit die i festa del patró sanct Narcís bisbe i martir al ofici dos ciris.

Als dinou die i festa de sant Josep dos ciris al ofici.

Als vint vigilia del pare sant Benet sis ciris a vespres i a completes.

Al tard dit die de dita vigilia del pare sant Benet vull i dispo se canten los matines de la festivitad del gloriós sant a cant de orga cada un any.

Per lo que se ha de avisar lo mestre de capella de la Catedral que tinc concertat amb lo dit mestre se canten a dos coros i ha de consistir aquell aquest cantar. Primo en lo Invitatori un salm i un vilan-sico a cada nocturno, Te Deum Laudamus i lo càntic Benedictus en las laudes (r) per lo qual cantar se li han de donar per ell i per los cantors de la capella sis lliures. Lo Himne i los demás salms de matines, laudes i los de responso a cada nocturno se han de cantar amb lo orga del modo acostumat ademés dels dits sis ciris del altar del pare sant Benet se han de posar en lo altar Major a les matines i laudes sis ciris en los blandons de plata de mitja lliura cada ciri i quatre ciris a la pastera del pare sant Benet de dit altar Major també de pes de mitja lliura cada un. Esta cantitat de ciris se posa los aniversaris per estalviar.

Als residents en lo cor vull sels doni de distribució a cadahú deu sous i al senyor abat i al paborde de dita isglesia lo doble a cadashú çó és per les dites matines i als bordoners sis diners.

A vint i hú die de nostre pare sant Benet a terciad i a sexta dos ciris i al ofici i a vespres i a completes sis ciris i en lo altar Major del mateix modo que està dit a matines lo dit die de la vigilia.

Als vint i cinc die de la Encarnació de Cristo Nostre Señor a tercià i sexta dos ciris i al ofici quatre ciris.

I en los diumenges i demes festes de precepte així com dalt està escrit.

EN LO MES DE ABRIL.

Als dos die de sant Francisco de Paula al ofici dos ciris.

Als vint i tres die i festa de sant Jordi a tercià i a sexta dos ciris i al ofici quatre ciris.

Lo die del Dissapte Sanct al ofici quatre ciris.

Lo die i festa de Pasqua de Resurrecció de Nostre Señor a tercià i a sexta dos ciris i al ofici sis ciris.

La segona i tercera festa de Pasqua a tercià i a sexta dos ciris i al ofici quatre ciris.

La Dominica in Albis a tercià i a sexta dos ciris i se diu lo ofici en la isglesia quatre i en los diumenges i festes de precepte així com dalt està dit.

EN LO MES DE MAIG.

Al primer die sant Felip i sant Jaume al ofici quatre ciris.

Als tres die de la Santa Creu al ofici quatre ciris “lo dia de la Asensó” a tercià i a sexta dos ciris i al ofici quatre ciris.

Lo diumenge de Pentecostés a tercià i a sexta dos ciris i al ofici sis ciris.

La segona i tercera festa a tercià i a sexta dos ciris i al ofici quatre ciris.

Als vint i cinc die de santa Madalena de Pacis o lo die que se celebrarà esta sancta al ofici dos sous i en los diumenges i festes de est mes com dalt està dit.

(v) EN LO MES DE JUNY.

Als vint i quatre de sant Joan a tercià i sexta dos ciris i al ofici quatre ciris

Als vint i nou die de sant Pere a tercià i a sexta dos ciris i al ofici sis ciris i a vespres sis ciris. Si ha de notar que los vespres de est die de sant Pere se ha de començar a quatre horas de la tarda çò és a tres hores i un quart se tocarà a vespres del modo que se acostuma i les quatre se dixerà anar lo derrer toc i se traurà Nostre Senyor patent que sia per sempre alabat i se posaran quaranta quatre ciris çò és trenta vuit de tres onses i sis de mitja lliura cada hù, los quals sis se posaran en los blansons de plata i los trenta vuit repartits: çò és dotse per les pasteres i intermedis i trentados amb los de mitja lliure per les grades, docer, taula del altar i peanya.

Ha de venir a cantar las vespres a dos coros la capella de la Seu, çò és un salm part altre i lo Magnificat per lo que se ha de donar al mestre de capella quatre lliures. Acabades vespres lo cor dirà completas amb lo orga, després de ditas completes se predicarà, al qual predicador se donarà de caritat tres lliuras. Acabada la predica hi haurà una hora de siesta acompanyant los villancicos amb lo orga i per esta siesta se donaran dos lliures que de exa manera tant les vespres com la siesta està concertat amb dit mestre de capella i als residents que asistiran en lo cor lo temps que Nostre Senyor estiga descubert darrera a cadahú de distribució dos sous i al señor abat i paborde major lo doble, al sacristà per ensens i candaleros de escolans dos sous i als bordoners sis diners a cada hù.

Lo diumenge que la parròquia i obra fan festa de Sant Pere al ofici sis ciris.

La Vigília de Corpus matines, quatre ciris.

Lo die de Corpore Christi a tercia i sexta dos ciris i al ofici sis ciris tots los dies de la infraoctava al ofici i a Completes dos siris.

Al cap de octava a Completes trenta ciris o quaranta ciris repartits per lo Retaule, grades, taula del altar, costat de la peanya i retxa.

Aquest die i demés dies de solemnitat major com són Circumscissió, Epiphania, pare sant Benet, Pasqua Florida i del Esperit Sant amb les festes Assenció, Corpus, Translatió del pare sant Benet, Assumpció de Nostra Senyora, Tots Sants en lo primer die del mes de novembre i de tretze festivitats de nadal i dos festes se ha de posar en lo altar dit, lo palit de espolin i llama i en los demés diumenges i festes axí mateix com està dit dels altres mesos (r).

EN LO MES DE JULIOL.

Als dos die de la Visitació de Nostra Senyora a tercia i sexta dos ciris i al ofici quatre ciris.

Als quatre die de sant Martí al ofici de la confraria dels sastres dos ciris.

Als onze die de la Translació del pare sant Benet al ofici sis ciris, çò és quatre a les grades i dos al retaule.

Als vint i sinc die de sant Jaume amb ofici quatre ciris.

Als vint i sis die de santa Anna dos ciris i als diumenges i festes així com dalt està dit.

EN LO MES DE AGOST.

Als deu die de sant Llorenç al ofici quatre siris.

Als quince die de la Assumpció de Nostra Senyora a tercia i sexta dos ciris i al ofici sis ciris.

Als vint die de sant Bernat al ofici dos siris.

Als vint i quatre die de sant Bartomeu al ofici dos ciris.

Als vint i vuit die de sant Agustí dos ciris al ofici i en los diumenges i festes de precepte així com dalt està dit.

EN LO MES DE SETEMBRE.

Als vuit die de Nostra Senyor al ofici quatre ciris.

Als vint i hú die de sant Matéu al ofici quatre ciris.

Als vint i nou die de sant Miquel al ofici quatre siris i dit die de vint i nou vigília de sant Jerònim a vespres se posaran sis ciris al altar Major: çò és quatre a les grades sense los que i posa lo senyor sacristà i dos devant de sant Jerònim sota la porta de la sacristia i se donarà als residents en lo cor sis diners a cadahú i als bordoners sis diners més i al senyor abat i paborde un sou a cadahú.

Als trenta lo die de sant Jerònim mon patró a tercia i sexta dos ciris i al ofici quatre ciris.

Al altar Major a matines al ofici i segones vespres així mateix com les primeres.

A cada resident que acistirá en lo cor matines sis diners, al ofici, sis diners, als bordoners sis diners, més al diaca i subdiaca sis diners més al celebrant, un sou al senyor abat i paborde sempre dobla çò és de la ordinària distribució, a vespres sis diners, als bordoners sis diners. Al sacristà se ha de donar per lo ensens i altres gastos de primeres i segones vespres i oficis dos sous més i en los diumenges axí com dalt està dit.

(v) EN LO MES DE OCTUBRE.

Als sinc die de sant Placido al ofici quatre ciris.

Als vint i vuit die de sant Simò i Juda amb ofici dos ciris.

Als vint i nou festa del patró sant Narcís al ofici dos ciris.

Lo diumenge de la Dedicació de la Isglesia a tercia i sexta dos siris i al ofici quatre ciris i en los diumenges com dalt està dit.

EN LO MES DE NOVEMBRE.

Al primer al ofici quatre ciris, als vespres segones i als de mort quatre ciris.

Als tretze die de Tots los Sants de Nostra Sagrada Religió al ofici major quatre ciris, a les segones vespres i de morts quatre ciris. Aquest die vull i dispo se digan matines de difunts a la tarda amb la solempnitat i moda seqüent: çò és al punt del mig die se han de doblar les dos campanes majors juntas fins als dos quarts de la una, a dos horas i mitja se doblaran las dos campanas majors, com a mig die fins a les tres horas i al punt de las tres se comensarà matines. Lo administrador antes de provenir lo següent i posaren en lo altar Major perquè cremen a les matines sis ciris roigs de pes de vuit onsas cadahú i en lo altar del pare sant Benet així mateix sis ciris de vuit onses per los candalleros dels escolans, per quan se hagen menester per acompanyar lo oficiant a les absoltas. Ha de posar lo túmol devant lo altar Major que per esta fúnebre commemoratió té la administració de los cobritúms i en ell han de estar setze candaleros amb sos ciris roigs de quatre onsas i a cada cantó una atxa amb sos blandons i tota esta cera cremarà a les matines, oració fúnebre i absoltas. Les matines han de ser de Difunts cantades amb intervenció de la capella de cant de la Seu a dos coros amb arpa o espineta çò és invitori, un salm a cada nocturno i Benedictus i dit lo Benedictus se dirà en lo pulpít una oració fúnebre en vulgar. Acabada la oració fúnebre cantarà la dita capella de cant la prosa Dies Irae. En aquest temps se aniran ha revestir lo presbiter o diaca i subdiaca. La prosa exiran amb dos escolans amb sos candalers i dos capellans so hú per la aiga beneïta, lo altre per lo encens. Han fet les absoltas que cantaran los mateixos cantors. La primera ocasió de la primera absolta cantarà lo senyor abat, les dos últimes lo presbiter o oficiant. Al mestre de capella se donaran sinc lliuras deu sous i al predicador de la oració fúnebre tres lliuras i als residents en lo cor deu sous a cada-hú. Al senyor (v) abat i paborde quatre sous cadahú i al presbiter o diaca, subdiaca i bordoners sis diners més.

Lo die catorse Commemoratió dels Difunts de nostra sagrada religió i congregatió se doblaran las dos campanas majors de nou horas i mitja fins a les deu en que se dirà lo ofici conventual de difunts amb la mateixa capella de cant i instruments musics i las absoltas com a dalt dites i en ellas se doblaran les dos campanes majors com lo die antes amb les absoltas. Al mestre de capella se li donaren per aquest dia sinc lliures i als residents en lo cor un sou, al oficiant, ministres i bordoners sis diners

més. Al oficiant sis sous per la caritat de la missa, al sacristà per tocar los dos dies per los escolans i ensens dotze sous i als capellans dels encensers i aigua beneïta en les dos vegades de les absoltes un sou a cadahú çò és sis diners cada vegada.

Als dissasset die de santa Gertrudis al ofici dos ciris: dos cremaran des de las vuit i del matí fins a les onze horas.

Als trenta die de sant Andreu amb ofici dos ciris i en los diumenges i festas així com dalt està dit.

EN LO MES DE DEZEMBRE.

Als vuit die de la Concepció de Nostra Senyora a tercia i a la sexta dos ciris i als oficis quatre ciris.

Als vint i hú dia de sant Tomàs amb ofici dos ciris.

Als vint i sinc nit de la Nativitat del Senyor a matinas missa del Gall i laudes sis ciris, a tercia i sexta dos ciris i al ofici sis ciris.

Als vint i sis die de sant Esteve a tercia i sexta dos ciris i al ofici quatre ciris.

Als vint i set die de sant Joan a tercia i a sexta dos ciris i al ofici quatre ciris.

Als vint i vuit die dels sants Innocents amb ofici dos ciris.

Als trenta hú die de sant Silvestre amb ofici dos ciris i en tots los diumenges així com dalt dit.

Item dispo i vull que desta administració se pague i gastí lo que sie menester per fer cremar la llantia tant quan la iglesia estiga oberta.

Item ha de gastar per fer celebrar un aniversari perpetuo solempne a cant de orga, lo die del cap de any que lo dit fundador esdevindrè morirme de la mateixa forma i modo que dalt està dit de la missa de la Commemorató dels Difunts de catorse de novembre posant los ciris i tumol del mateix modo lo seguënt (v).

Primo donerà de caritat a cada resident en lo cor quatre sous. Al senyor abat i paborde lo doble i per la caritat de la missa sis sous al celebrant lo qual sia lo paborde encara que no li toque segons lo costum de la iglesia i als ministres i bordoners sis diners més i al mestre de capella de cant de la Seu lo mateix que dalt està dit en lo die de catorse de novembre. Per la qual administració i perquè se observen perpetuament les coses per mi amb lo present instituïdes i ordenades són necessàries les disposicions i advertencias següents que vull i dispo ésser observades.

Primer que lo dit molt Illustre senyor abat que vui és i per temps serà i en sede vacant lo prior i vicari general se servesca anomenar tots los anys la última festa de Nadal un administrador de dita capella (...) al qual (...) assigna amb lo present per son treball i salari cada any deu lliuras barcelonesas.

Item les lluitions se han de fer i firmar per lo administrador amb obligació del qui llueix de haver de depositar los diners de la propietat a la caixa dels comuns dipòsits dels anniversaris de dita isglésia en la qual hi haga recondit un llibre en lo qual se continuen les entrades i eixides de dit diner i los esmerços se faran.

Item que lo administrador fasse en son nom los esmerços però que nols puga fer sens decret i consentiment del dit molt illustre senyor abat o del prior i vicari general, sede abacial vacant del qual decret i consentiment se fasse, fa i conste en lo acte de quiscun esmers segons serà estil i que se hage

de obligar en los esmeros lo qui pendre los diners del censal a que en cas de quitatió tinga obligatió de posarlo en dita caxa a compte de ditas administradas i no en altre part ni depòsit.

Item: lo administrador tinga obligació de donar quiscun any compta del repert i gastat i lo que sobrarà tinga de posar-ho en la (r) mateixa forma esta dels censals que quitaràn a efecte de que sen fasse lo que diré més avant los quals comptes ha de passar i definir lo dit molt illustre senyor abat o en sede vacant lo prior i vicari general los quals estaran continuats en un llibre gros que per aquest efecte se ha de tenir recondit i continuarlos cada any en aquell. Per que se troben junts de molts anys i al peu de la difinició de cada any podrà servirse lo molt illustre señor abat o prior sota escriure i firmarse declarant que si isdevenia cas que lo prior fos administrador i en lo temps de difinir dits comptes sie sede vacant les hores lo molt illustre capítol anomene dos monjos capitulars que passen los comptes i feta relació al capítol los definescan i firmen.

Item que si suportades i passadas totes les obligacions i càrrecs a que estarà obligada la administratió sobraran diners que ja està dit se han de posar servescan quan hi hage quantitat considerable per esmerçar a censals i dels fruits de ell i dels demás amb que se anirà augmentant la administratió sen fassen les institucions i se empleen en pentions per los gastos que aparega al molt illustre pare abat i capítol sien a glòria de Déu i augment del culto divino, bé i lustro de las isglesias.

Reservant tamen mihi facultatem et posse addendi ac minuendi obligaciones ac se mihi videbitur illam mutandi et disponendi cum et quando predictam institutionem suum debere, habere principium et debitum sortiri effectum.

Item quondam que libet prima institutio meretur sua competenti dote dotam. Id circo pro datatione et perpetualitate huius piae et devote institutionis dono et offero Domino Deo le do, assigno et consigno administratori illustri domino abbati et capitulo dicta ecclesiae inferibus acceptantibus tam in preteritis et pro pietatibus quiam in personibus et rattio modo futuris et debendis censualia infra et sequentia.

Et primo totum illud censuale pentionis annuae sexcentum solidorum et preti sexcentum librarum quod fra Narcisus de Marc monachus et sacristà major monasterii Sancti Stephani in villa Balnearum diocesi, gerunden procuratoris, sindicus, economus et actoris ad illustri domini abbatis et conventus dicti monasterii vendidit et originaliter creavit mihi nomine meu proprio et ut private personae et ementi ex peculio a sacra religione divi Benedicti mihi conesso ut constat publico instrumento penes notarum instrumento die decima nona septembris millesimo sexcentesimo octuagenario secundo confecto.

Item totum illud aliud censuale pentionis annuae quingentum quinquaginta solidorum et pretis quingentum quinquaginta librarum quod Ioannes (v) Gispert adroguerus Gerundae dominis utilis mansi Madrenes parroquia de Acquaviva vicariae Gerundae et illius terrarum et tam nomine suo proprio quam et pater et legitimus administrator personal et bonorum Ignati Gispert iuvenis botiguerii telarum filius sui et domine Franciscæ Gispert et Rovira quondam uxoris suae legitime et naturalis et eidem Ignatius Gispert botiguerius telarum Gerundae domine utilis et hereditatis seu mansi Guardiola de la Font del Rei parrochia sancti Felici Gerundae et illius terrarum vendiderunt et originaliter crearunt mihi nomine meo et ut privatae personae et ementi ex dicto peculio mihi a dicta sacra religione divi Benedicti concepto publico lustro penes dictum notarium infrascriptorum die decimo quinta predictorum mensi septembris et anni millesimo sexcentesimo octuagesimi secundi confecto.

Item totam illam quam habeo, teneo et possedo iuxta conventum sancti Josephi presentis civitatis Gerundae. Itaque a cetero administrator qui pro tempore fuerit presentia institutionis predicta censualia tam in pretis et proprietatibus quam in annis pensionibus etatis eorundem petat, exigat et recipiat ipsamque domum arrendare et si oportum fuerit et videbiter convenire, vendere possit et valeat cum decreto tamen dicti administrator illustri domini abbati pretiumque seu pretia ex dicta domo procedens per caso monetur ad forum censualis in loco tuto et securo predicto decreto inconveniente quoniam cedo omnia dura et quibus esperare trieretur convenire apochalutiones udens instituens promitto, iuro ad hec nos doctor Jacobus de Magarola, Dei et Apostolicae Sedis gratio altar monasterii Sancti Petri de Gallicantu Gerundae ordinis divi Benedicti humili institutionem erectionem fundationem et dotationem et omnia singula incisset eorum quolibet contenta admitimus et acceptamus eiusdem que auctoritatem nostrum pariteret decretem interponimus nec non etiam dictum doctorum fra Hieronimus Abric fundatorem predictum in administrationem dictae pie et devote institutionis vita vestra naturali durante eligimus, nominamus et deputamus cum omnimoda facultate et indefecienti potestate ad predicta omnia necessaria abque eo quod de predicta administratione nulla tenus compotum et rationem redere habeatis duo dictorum computatorum reditione vos omnia absolvimus et liberamus.

Testes reverendi Pauli Mandossa sacrista secundis et Maginus Vilomara presbiter beneficiatus ecclesiae Santi Felicis Gerundae de firma dicti a domini reverendi domini fra Hieronimi Abric fundatoris tantum.

Actum Gerundae die prima septembris MDCLXXXIII.

Testes vero inter positionis decreti et firmae dicti administratori illustri domini abatis qui firmavit Gerundae die vigesima aprilis millesimi sexcentessimi octuagesimi quinti sunt Michael Torrens de familia dicti domini abatis et Rochus Albareda escriptor Gerundae. Fra Hieronimus Abric Sacrae Teologia Doctor, prepositus et camerarius monasterii et conventus Sancti Petri Gallicantis Gerundae dicti civitatis Illerdae cui priorati est unitus prioratus Beatae Mariae loci de Cervià dicti nominibus gratis ultra constituo procuratorem meum certum istat vos reverendum Paulum Boscà presbiterum beneficiatum ecclesiae dicti monasterii Sancti Petri Gallicantus Gerundae presentem ad videlicet pro me dictis nominibus et nomine mea et quodlibet respective nomino insolidum in regiat, fiat cursus litoris usque.

Testes Franciscus Puiget et Salvator Jutglar escriptores Gerundae. Actum Gerundae die XV juny MDCLXXXVI. (*) Augmentum 3 Julii 1686. AHG, APG, Pere Rosselló, *Manual de 1684*, s.f.